

Kudora Károly. *Jogi könyvtár. A jog- és államtudományi irodalom műszavak szerint rendezett könyvészete. 1867—1910.* Budapest, 1910. Grill Károly. 8° 246. l. 2 K.

A könyvtári anyagot minél részletesebben feldolgozni és ezzel a kutatást megkönnyíteni a könyvtárnoknak egyik legfőbb, de egyúttal leghálásabb feladata. Grill Károly könyvkiadónál egy, a bibliografusokat érdeklő könyvészeti mű jelent meg, mely, mint a czíme is mondja, a jogi irodalmat műszavak szerint csoportosítva, szótári rendben akarja hozzáférhetővé tenni. Tervezője Kudora Károly, a budapesti egyetemi könyvtár első őre.

Bármily fontosak és kifogástalanok is könyvészeti szempontból hazai és külföldi könyvészeti jegyzékeink, mégis idő — és írók betürendje szerint vannak nagyrészt összeállítva és így magasabb irodalmi ismeret nélkül használatuk hosszadalmas és bizonytalan. Ezért ujabban mind több tért hódítanak és a gyakorlati használatban megbecsülhetlenek az úgynevezett tárgyi katalógusok, melyek a kutatót minden előismeret nélkül tájékoztatják a keresett irodalom mezején.

Mindnyájan ismerjük a nálunk is szélteben elterjedt Georg-féle Schlagwort katalógust, mely a német irodalom áttekintésében ma az egyetlen gyakorlati vezető.

Ezt a módszert mutatja be az újabb jogi irodalommal magyar alkalmazásban a «Jogi Könyvtár».

Könyvtártani szempontból kivált a rendszavak összeállításánál úttörő munkát végez, mert az előbb megjelent Aigner-féle «Jelszavak» szerint összeállított czímmutató, sajnos, eredmény nélküli kísérlet maradt.

A rendszavak megválasztása az eddigi gyakorlattól teljesen elütő és a mennyiben ingadozást veszünk észre, ezt a műkifejezések nyelvészeti és irodalmi ingadozásának kell betudni. Ilyenek p. o. perrendtartás, peres eljárás, törvénykezési eljárás vagy: parlament, országgyűlés, stb.

Ezek az ingadozások a gyakori hivatkozást, utalást teszik szükségessé és egyik hátrányát teszik az ilyen katalógusoknak; de ezek a hátrányok elenyésző csekélyek, azonkívül nyilvános könyvtáraink szakezím-tárainál előfordulnak.

Végre is, úgy tudom, ezek a szempontok csak másod sorban jöhetnek figyelembe. Főczélja az egyetemi könyvtár modern jog- és államtudományi irodalmát joghallgató ifjúságunknak hozzáférhetőbbé tenni. Ezt a célját pedig teljesen elérte. Mert az egyetemi könyvtár jog- és államtudományi egész anyaga tizenkét csoportra van felosztva, míg a jogi könyvtár ennek az anyagnak csak tizedrészét teszi, mégis nyolczszáz csoportra van tagolva.

Ez a száraz tény mindennél fényesebben igazolja a «Jogi Könyvtár» gyakorlati használhatóságát. A magyar bibliografiai irodalomban egyedül a Szabó Ervin fővárosi könyvtáros által szerkesztett könyvtári katalógusok vannak ezen modern irányban szerkesztve, a többiek többé kevésbé régi csapáson járnak.

A «Jogi Könyvtár» tehát nem tartalma, hanem alakjánál fogva hívja fel a figyelmet és ha sikerül a bemutatott minta alapján az egyetemi könyvtár nyomtatott katalógusainak indexét e szerint a módszer szerint szerzőnek elkészíteni, ezzel a könyvtárt megnyitja a kutató előtt.

Horváth Ignác.

I. van den Gheyn: *Croniques et conquestes de Charlemaine.* Reproduction des 105 miniatures de Jean Le Tavernier, d'Audenarde (1460). Bruxelles, 1909. Vromant et Co, imprimeurs et éditeurs. 8° 24 l., 105 tábla. Ára 16 Fr.

A burgundi udvar könyvtárából származó kéziratot ma az illuminált kéziratokban igen gazdag belga királyi könyvtár őrzi. Eredetileg két kötetből állt, a második kötetet legujabban, vastagsága miatt ketté osztották. Értékessé nem annyira a benne foglalt miniatürök művészi niveauja teszi, hanem azon nem ép gyakori körülmény, hogy keletkezésének pontos ideje mellett ismerjük scriptorát, miniatorait s könyvkötőjét. A scriptor a második kötet végén nevezi meg magát, megemlítve az évet is, — 1458 — melyben a művet befejezte. Az észak-francia születésű David Aubert ez, a burgundi udvar titulusos másolóinak egyike, a ki a XV. század második feléből származó fiamand eredetű kéziratokra annyira jellemző betűformát divatba hozta. Ugy látszik, hogy nemcsak leírója volt a kéziratnak, hanem résztvett a szöveg kompilálásában is. A prológusból kiténik, hogy a kézirat Créquy urának («seigneur monseigneur de Crequy»), voltaképp le sire de Créquy) rendeletére készült. A kész első kötet úgy látszik ajándék útján került a burgundi herczeg könyvtárába, a ki a művet ugyancsak Aubert-rel fejeztette be. A két kötet képeit az audenarde-i Jean Le Tavernier 1460-ban, Jó Fülöp rendelkezésére minialta, a mint az egy Dehaisnestől közzétett utalványból kiténik. A flamand festő-családból származó művész az I. kötetet 44, a II-t 61 képpel díszítette. Az I. kötetben halványszürke grisaille technikát használt. A II-ban ábrázolásainak egységes lila-veres alaptónust ad, melyen finom arany vonalakkal árnyékol. Ez utóbbi technikának Jean Le Tavernier egyik leggyakorlottabb kezű kifejlesztője volt. E technika az exportra szinte gyárilag előállított flamand «très riches heures»-ök útján eljutott Olaszországba is, ahol azonban inkább csak dekoratív részleteknél alkalmazták. Jelenetes ábrázolásoknál már